

ПУЛЬС

Видається з травня 1997 року

ГАЗЕТА ВЧЕНОЇ РАДИ ТА РЕКТОРАТУ ОДЕСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

~Ювілейний випуск~

Із 125-річним ювілеєм!

Шановні колеги!

Майже 55 років минуло з того дня, коли я закінчив Одеський медичний інститут. У пам'яті назавжди залишилося 1 вересня 1965 року: ми, першокурсники лікувального факультету, зібралися на свою найпершу лекцію з патофізіології, яку провела старший викладач Інна Павлівна Гуркалова. Для нас вона

була наче перша вчителька, її уроки пам'ятаю і сьогодні.

Коли у 2021 році ми відзначали 50-річчя закінчення alma mater, наш курс зібрався у 1-й аудиторії головного корпусу. Радість від зустрічі, обійми, розповіді, спогади...

Наш курс дав медицині непересічних особистостей: мої колеги працюють і в ОНМедУ, і в медичних закладах міста. А тоді всі ми були «майбутні» — проректор ОНМедУ проф. Ю. Бажора, завідувач кафедри медичної хімії проф. О. Мардашко, головний лікар пологового будинку № 5, заслужений лікар України В. Гордєєв, лікар-кардіолог, заслужений лікар України Л. Бабенко і багато інших, адже курс був унікальним.

І не дивно: нас виховували великі Вчителі — професори М. Ясиновський, Л. Коровицький, В. Драгомирецький, К. Москетті, Ц. Левіна. Завжди, коли я згадую ці імена, тепліше стає на душі.

За роки своєї історії ОНМедУ пройшов різні сходинки, був і факультетом, і навіть

академією, інститутом і університетом. До свого 100-річчя в 2010 році йому було надано статус Національного.

І протягом наступних років ми не знижували цього рівня. Нині, незважаючи на великі складнощі найважчого періоду в історії України, ОНМедУ плідно працює в усіх напрямках навчальної, наукової, лікувальної роботи. Кожного дня ми гідно відповідаємо на всі виклики сьогодення.

У цей ювілейний день дякую професорсько-викладацькому складу, працівникам усіх підрозділів, які залишаються відданими своєму благородному покликанню — вихованню нового покоління лікарів. Вітаю і наших студентів, вірю, що в майбутньому ви будете гідними звання випускника Одеського національного медичного університету.

Щиро ваш
ректор Валерій ЗАПОРОЖАН

ГІМН Одеського національного медичного університету

На березі рідного Чорного моря,
Де сонце малює Одеси портрет,
Перлина в історії рідного міста —
Одеський медичний університет.
Крізь роки несемо ми велич нащадків,
Шануємо мудрих своїх вчителів,
Які віддавали себе без останку,
Щоб з юних студентів створить лікарів.

Приспів:

Нехай негоди тебе оминають!
Нехай про тебе складають вірші!
Нехай зірками ім'я твоє сяє!
Ти назавжди у серцях та душі!

Одеський медичний — ти наша alma mater,
Ти наш храм науки, фарватер життя,
Як батьківська хата, як кам'яна скеля,
У стінах твоїх ми знайдем укриття.
Минають роки, пролітають сторіччя,
Крізь горе і радість, крізь вирву подій
Назавжди ти в нашому серці залишив
Спогади наших студентських надій.

Приспів:

Нехай негоди тебе оминають!
Нехай про тебе складають вірші!
Нехай зірками ім'я твоє сяє!
Ти назавжди у серцях та душі!

На мармурових сходах твоїх зустрічає
Нас лікар-наставник, діяч — Гіппократ.
З суворим обличчям він мовчки вітає:
“Vivat, professores! Studentes, vivat!”
Нас тисячі тисяч, твоїх вихованців,
Рятують життя на планеті Земля.
Славимо тебе, хай пливе по країні
Від твоїх лікарів — твоє славне ім'я!

Приспів

Нехай негоди тебе оминають!
Нехай про тебе складають вірші!
Нехай зірками ім'я твоє сяє!
Ти назавжди у серцях та душі!

Текст — **В. В. Бабієнко**,
завідувач кафедри гігієни,
медичної екології та громадського
здоров'я ОНМедУ, д. мед. н., професор
народний художник України
Музика — **О. О. Володько**,
випускник Одеської консерваторії

ВІД МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ — ДО ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

1 вересня 1900 року в історії Одеси та медичної освіти України відбулась визначна подія — відкриття медичного факультету. Ця подія була велінням часу, адже в країні не вистачало лікарів, часто спалахували епідемії, зростала захворюваність на багато недуг.

Потенціал новоствореного факультету був найпотужнішим: тут почали свою діяльність видатні вчені, відомі за межами країни.

У 1899 році професору В. В. Підвисоцькому, який на той час був завідувачем кафедри загальної патології Київського університету, було доручено створити медичний факультет в Одесі. Він зайнявся організацією проєктування, а потім і будівництва основних корпусів, оснащенням лабораторій і кафедр, підбором професорсько-викладацького складу.

Улюбленим творінням Володимира Валеріановича була велична споруда головного корпусу (архітектор М. К. Толвінський), де і сьогодні знаходиться кафедра загальної та клінічної патофізіології (тоді — загальної патології), яку він очолював до 1905 року і був першим деканом новоствореного факультету.

Верхній ярус фасаду головного корпусу прикрашають прізвиська корифеїв медицини. Серед них — Гіппократ, Пастер, Дарвін, Мечников, Богомолець, Заболотний, Гамалея...

В. В. Підвисоцький став засновником наукової школи патологів і бактеріологів. Його учнями були академіки О. О. Богомолець, Д. К. Заболотний і багато інших видатних вчених.

Достатньо перелічити імена тих, хто почав працювати на новоствореному факультеті, щоб переконатися у його потужному науковому рівні. Так, у 1900 році кафедри очолили: проф. Б. Ф. Веріго (нормальної фізіології), проф. М. О. Батуєв (нормальної анатомії), трохи пізніше долучилися акад. М. Ф. Гамалея і проф. В. В. Воронін (загальної патології), проф. Ф. Г. Яновський (шпитальної терапії), акад. О. О. Богомолець (загальної патології).

Отож, викладання знаходилося на найвищому рівні, а факультет, за загальним визнанням, вважався одним з найпрестижніших серед медичних навчальних закладів того часу. Енергійний розвиток факультету означувався появою унікальних музеїв. У 1900 році був відкритий анатомічний музей — один з найстаріших зібрань такого напрямку в Україні. Він був створений за ініціатииви першого завідувача кафедри анатомії проф. М. О. Батуєва. Тут знаходиться понад три тисячі експонатів з усього світу, навіть з найвіддаленіших куточків планети.

Через два роки було відкрито патологоанатомічний музей, в якому зібрано понад 2500 експонатів, за допомогою яких студенти поглиблено вивчають патанатомію.

Успішному розвитку медичного факультету завадили війни, революції, економічні кризи.

Великим випробуванням для всієї країни і для нашого медичного закладу стала Друга світова війна. В історичному музеї ОНМедУ, який було створено наприкінці 80-х років минулого століття, а реконструйовано до 100-річного ювілею університету, докладно представлено цей період. З перших днів війни понад 1370 співробітників і студентів стали на захист батьківщини, багато хто з випускників не встиг навіть отримати диплома.

Серед професорсько-викладацького складу у військових частинах перебували професори М. О. Ясиновський, І. Г. Герцен, О. З. Коздоба, П. О. Наливкін, Я. К. Гіммельфарб, І. І. Ільїн, К. Д. Двужильна... Хірурги, терапевти, представники інших медичних спеціальностей рятували життя поранених воїнів. Геройськи загинули Н. П. Кострубай, О. З. Коздоба, В. С. Кофман...

Усе прогресивне, що було закладено і створено професорсько-викладацьким складом з перших днів, стало міцним фундаментом відновлення і подальшого розвитку.

125 років служіння науці

Чудове місто біля моря завжди надихає на появу нових креативних ідей і у мистецтві, і у науці. Прикладом є бурхливий сплеск наукової думки в різних галузях знання. І медицина тут чи не найпершому місці. В Одеському національному медичному університеті від самого початку його історії відбувся розвиток наукових шкіл.

НАУКОВА ШКОЛА ПАТОФІЗІОЛОГІВ

В. В. Підвисоцький

Засновником цієї школи був проф. В. В. Підвисоцький, який створив кафедру загальної патології. Наукові інтереси вченого включали вивчення регенерації тканин, етіологію злоякісних новоутворень, ендокринологію та бактеріологію з імунологією. Головна наукова праця — «Основи загальної патології».

Традиції В. В. Підвисоцького продовжив проф. В. В. Воронін, який сприяв широкому впровадженню найважливіших проблем клініки в життя.

Професор М. Н. Зайко створив потужну школу молодих патолофізіологів, які в подальшому стали відомими вченими: акад. НАМН України Г. М. Бутенко; акад. НАМН України, чл.-кор. НАН України О. Г. Резніков.

За ініціативи М. Н. Зайка на кафедрі була створена перша в Одесі та одна з перших в Україні радіологічна лабораторія.

Р. С. Вастьянов

До славетної школи патолофізіологів належали видатні вчені — акад. О. О. Богомолець, проф. Б. А. Шаццло, акад. Г. М. Бутенко, проф. Р. Ф. Макулькін.

У 1999–2012 роках кафедру очолював один з провідних вчених у галузі клінічної патолофізіології, засновник української школи клінічної патолофізіології та патолофізіології нирок проф. А. І. Гоженко. За його ініціативи та за підтримки ректора ОНМедУ акад. В. М. Запорожана кафедра рішенням Міністерства охорони здоров'я України була перейменована у кафедру загальної та клінічної патологічної фізіології імені проф. В. В. Підвисоцького.

З 2015 року кафедру очолює д. мед. н., професор, з. д. н. т. України Р. С. Вастьянов — учень проф. О. А. Шандри, представник і послідовник школи нейропатолофізіологів, автор наукових праць у галузі нейрофізіології, нейрофармакології, неврології.

ТЕРАПЕВТИЧНІ НАУКОВІ ШКОЛИ

М. Д. Стражеско

Створення і розвиток одеських терапевтичних шкіл має цікаву історію, пов'язану з іменами видатних вчених.

Нинішня кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб і терапії була організована в 1992 році шляхом об'єднання однойменних кафедр стоматологічного та педіатричного факультетів, які були створені у 1902 році на медичному факультеті. Отож нині їй 123 роки!

Серед родоначальників власних терапевтичних шкіл були професори М. Д. Стражеско, Л. П. Дмитренко, акад. М. О. Ясиновський, проф. Ц. О. Левіна.

Академік М. Д. Стражеско — видатний терапевт, кардіолог, ревматолог, заслужений діяч науки України, у 1919–1922 роках очолював кафедру факультетської

терапії медичного факультету Одеського університету, автор навчального посібника «Фізична діагностика захворювань черевної порожнини», який є класичним і єдиним у своєму роді, за оцінкою сучасників, у якому була висвітлена методика пальпації органів черевної порожнини.

Професор Л. П. Дмитренко керував кафедрою пропедевтики внутрішніх хвороб у 1920–1941 роках. Він вивчав роль нервової системи в патогенезі артеріальної гіпертензії та ішемічної хвороби серця.

Професор М. О. Ясиновський основну увагу спрямував на вивчення проблем ревматизму. Окремий період його наукової і особистої біографії становлять роки Другої світової війни: з перших до останніх її днів він працював у шпиталях, а з січня 1943 року очолював терапевтичну службу Чорноморського флоту. Вважається одним із засновників військово-морської терапії.

Ц. О. Левіна

О. О. Якименко

Першою жінкою-професором в Одеському медінституті була Ц. О. Левіна, яка очолювала кафедру факультетської терапії у 1945–1949 роках, з 1950 по 1974 рік — кафедру пропедевтики внутрішніх хвороб. Виховала цілу плеяду професорів, які згодом очолили провідні кафедри терапії ОМІ (Л. Й. Алейникова, Є. О. Грузіна, А. І. Романовська, І. Т. Дмитрієва).

У 1974–1990 роках кафедру очолював проф. А. Є. Золотарьов, під його керівництвом вивчалися преморбідні стани при гіпертонічній та ішемічній хворобах серця.

В 1972–1990 роках кафедру очолювала проф. Н. Б. Руденко, під її керівництвом розроблялися питання епідеміології та ревматичних захворювань. Кафедра співпрацювала з Інститутом курортології. Під керівництвом Н. Б. Руденко був організований міський ревматологічний центр, в якому протягом багатьох років співробітниками кафедри проводиться консультативна та лікувальна робота.

Об'єднану кафедру ПБХ і терапії стоматологічного і педіатричного факультетів у 1992 році очолив проф. О. І. Мінаков, при якому почала діяти лабораторія клінічної імунології, було відкрито відділення кардіохірургії. До традиційних наукових напрямів були додані проблеми кардіоміопатій, хірургічне лікування аритмій, реактивних артритів.

З 1997 року кафедру очолює з. д. н. т., України, проф. О. О. Якименко, яка продовжує традиції своїх попередників і вчителів.

О. О. Якименко є автором 40 патентних винаходів і більше 400 наукових праць з актуальних питань кардіології, ревматології, клінічної імунології, медичної реабілітації та фізіотерапії, зокрема 18 монографій, навчальних посібників і підручників. Під її керівництвом проводяться дослідження, спрямовані на розробку фізіотерапевтичних і медикаментозних методів лікування в ревматології та кардіології.

НАУКОВА ШКОЛА АКУШЕРІВ-ГІНЕКОЛОГІВ

В. А. Соляник-Шилейко

Формування цієї школи починається з 1902 року. Початком її створення стала організація кафедри акушерства і гінекології на базі медичного факультету.

Першим завідувачем кафедри та її організатором став проф. В. М. Массен (1902–1904), а з 1904 року протягом 22 років клініку очолював проф. В. М. Орлов, який виступив ініціатором і організатором наукового товариства акушерів-гінекологів у Одесі (1927). Це була клініка на рівні провідних тогочасних європейських лікувальних закладів.

Історія Одеської наукової школи акушерів-гінекологів пов'язана з видатними іменами.

Професор В. А. Соляник-Шилейко очолювала кафедру у 1968–1990 роках. Автор понад 200 наукових праць, трьох монографій, науковий керівник трьох докторських

та 23 кандидатських дисертацій. Виховала нове покоління акушерів-гінекологів у Одесі, що дало початок науковій школі. Організувала і керувала першим в Україні спеціалізованим центром імуноконфліктної вагітності, протягом багатьох років очолювала Одеське наукове товариство акушерів-гінекологів.

З 1986 по 2015 рік кафедру очолював академік НАМН України, д. мед. н., професор В. М. Запорожан.

У 1978 році В. М. Запорожан очолив перший в Україні кріохірургічний центр для лікування передпухлинних станів у гінекології. Він першим в Україні розробив та впровадив у клінічну практику технології лікування за допомогою ендоскопічних, кріохірургічних та лазерних методів. У 1983 році створив перше в Україні відділення імунодіагностики та імунокорекції в гінекології.

Автор понад 1000 наукових праць, у тому числі — 53 монографій, 35 підручників і навчальних посібників.

Заслужений винахідник України, автор 107 винаходів і 4 патентів.

В. М. Запорожан

Академік В. М. Запорожан створив наукову школу. Під його керівництвом було захищено 33 докторські та 74 кандидатські дисертації.

У 1997 році В. М. Запорожан став лауреатом Державної премії України за цикл робіт «Вроджена спадкова патологія дітей України: діагностика і лікування».

За значний внесок у розвиток медичної науки, підготовку висококваліфікованих кадрів В. М. Запорожан нагороджений орденом «За заслуги» III, II та I ступенів, у 1997 році — Золотою медаллю, а в 1999 році — Великою Золотою медаллю імені А. Швейцера, має багато інших нагород. Почесний громадянин Одеси.

В історію медицини вписав своє ім'я з. д. н. т. України, д. мед. н., професор О. О. Зелінський, який досліджував різноманітні питання акушерства і гінекології, створив наукові школи гінекологів-ендокринологів, перинатологів та ін. Автор понад 450 наукових праць, у тому числі 20 монографій, 8 підручників, 30 посібників. Основні роботи: підручники «Перинатологія», «Акушерство», монографії «Кесарів розтин», «Ендокринологія. Від симптому, синдрому до діагнозу» (у 2-х томах).

Під його науковим керівництвом було захищено 30 докторських і кандидатських дисертацій.

З 2016 року кафедру акушерства і гінекології очолює д. мед. н., професор І. З. Гладчук.

Член Європейської асоціації гінекологів-ендоскопістів, Міжнародної асоціації акушерів-гінекологів, Почесний член асоціації репродукції людини Угорщини.

Одеська наукова школа акушерів-гінекологів пишається іменами своїх засновників і наставників, гідно продовжуючи нести звання однієї з провідних українських наукових шкіл.

О. О. Зелінський

І. З. Гладчук

ШКОЛА ОФТАЛЬМОЛОГІВ

25 вересня 1903 року вважається днем заснування кафедри офтальмології в Одеському медичному інституті: в цей день перший завідувач кафедри проф. С. С. Головін прочитав вступну лекцію «Про сліпоту».

Видатний офтальмолог початку ХХ століття С. С. Головін залишив глибокий слід у вітчизняній та світовій науці роботами «Пухлини зорового нерва та їх оперативне лікування», «Клінічна офтальмологія». Його учні — акад. В. П. Філатов, проф. С. Ф. Кальфа і послідовники — акад. Н. О. Пучковська, професори І. С. Черкасов, Г. Ю. Венгер, І. М. Логай, Н. В. Пасечнікова та ін. розвивали одеську офтальмологічну школу і підняли її до світового рівня.

З 1905 року і донині кафедра офтальмології знаходиться в будівлі, яка була зведена за проєктом видатного архітектора О. О. Бернардацці і вважається пам'яткою архітектури.

В 1911–1956 роках завідувачем кафедри та клініки очних хвороб було обрано акад. В. П. Філатова. З 1936 року і до кінця життя він був директором створеного ним Науково-дослідного інституту очних хвороб у м. Одесі, який нині носить його ім'я. Видатним досягненням світової офтальмології є розроблений акад. В. П. Філатовим метод пересадки рогівки. Він організував перший у світі протиглаукомний диспансер. За видатні заслуги перед вітчизняною медициною акад. В. П. Філатов відзначений багатьма урядовими нагородами та почесними званнями.

У 1956–1970 роках кафедру очолював проф. С. Ф. Кальфа, у 1970–1992 роках — проф. І. С. Черкасов.

В 1992–2011 роках завідувачем кафедри була з. д. н. т. України, д. мед. н., проф. Г. Ю. Венгер, яка зробила великий внесок у вивчення проблеми травматизму очей, вторинної глаукоми, вікових та ускладнених катаракт.

На базі кафедри і клініки створено прекрасно оснащений сучасною апаратурою офтальмотравматологічний центр, який забезпечує високотехнологічний рівень надання допомоги хворим з патологією органа зору.

З 2011 по 2024 рік кафедру очолювала послідовниця медичної династії одеських лікарів д. мед. н., проф. Л. В. Венгер, наукова і практична діяльність якої присвячена проблемам відновлювальної мікрохірургії переднього відділу ока, розробці сучасних реконструктивних операцій та багатьом іншим науковим напрямам.

Учені ОНМедУ ведуть велику навчальну, педагогічну та лікувальну роботу, продовжуючи славні традиції, закладені засновниками одеської наукової офтальмологічної школи на початку минулого століття.

С. С. Головін

Л. В. Венгер

ПЕДІАТРИЧНА ШКОЛА

Б. Я. Резнік

Перша кафедра дитячих хвороб була організована в 1904 році професором В. Ф. Якубовичем, який очолював її до 1912 року. В 1905 році була відкрита клініка дитячих та нервових хвороб, яку очолив професор С. К. Гогітідзе.

Подальший розвиток педіатричної школи пов'язаний з іменами професорів І. Я. Винокурова, А. І. Скроцького, Г. С. Леві, В. П. Чернюка, В. І. Зузанової, Т. М. Якименко, Г. М. Гончарук.

В 1972 році кафедру педіатрії очолив акад. АМН України Б. Я. Резнік. Головним напрямом його наукового пошуку були вроджені та спадкові захворювання у дітей, питання неонатології, пульмонології, гематології.

Б. Я. Резнік був автором понад 300 наукових праць, у тому числі 14 монографій, 2 підручників, один з яких — «Дитячі хвороби» — витримав три видання, а Б. Я. Резнік як співавтор був відзначений Державною премією України у галузі науки і техніки за 1979 рік. Учений зробив великий внесок у лікування одного з найбільш розповсюджених спадкових захворювань — муковісцидозу.

Великий творчий потенціал ученого, неординарність і глибина мислення в розробці нових наукових напрямів дали змогу Б. Я. Резніку стати засновником одеської педіатричної школи. Під його керівництвом було підготовлено 10 докторів та 50 кандидатів наук. Троє учнів Б. Я. Резніка гідно продовжили його справу:

чл.-кор. НАМН України М. Л. Аряєв; лауреат Державної премії України проф. І. Л. Бабій; з. д. н. т. України, проф. О. В. Зубаренко.

У кінці 90-х років під керівництвом Б. Я. Резніка в Одесі був створений багатопрофільний міський дитячий лікувально-профілактичний центр, який нині носить його ім'я.

З 1986 року кафедру педіатрії очолює з. д. н. т. України, д. мед. н., професор М. Л. Аряєв, автор понад 500 наукових праць, 12 підручників, 22 навчальних посібників, 24 монографій з багатьох напрямів педіатрії. Голова ГО «Одеська асоціація лікарів-педіатрів».

З 2011 року кафедру пропедевтики педіатрії очолює д. мед. н., професор О. О. Старець — автор понад 100 наукових праць, експерт ВООЗ. Основні наукові напрями досліджень — спадкові захворювання, ВІЛ-інфекція, інтегроване ведення хвороб дитячого віку, хвороби органів дихання та травної системи, проблеми харчування, росту та розвитку дітей.

М. Л. Аряєв

ХІРУРГІЧНА ШКОЛА

Кафедра госпітальної хірургії медичного факультету була створена в 1904 році на базі хірургічного відділення 1-ї міської лікарні.

Першим завідувачем кафедри хірургії був д. мед. н., проф. М. О. Щоголев. Найбільш відома його наукова робота — «Хірургічне лікування захворювань щитоподібної залози». У 20–30-ті роки кафедру очолювали відомі вчені — професори П. Г. Часовников, М. М. Соколов, П. О. Налівкін.

З 1935 по 1941 рік кафедрою керував проф. Л. А. Баринштейн. Нещодавно одну з вулиць у Пересипському районі м. Одеси (6-ту Пересипську) було перейменовано на честь професора Леона Абрамовича Баринштейна.

Учений вивчав «поведінку» крові в різних ситуаціях, розробляючи методику визначення груп крові, і, незалежно від інших учених, в 1922 році виділив чотири групи крові. Про свої дослідження учений доповів на 1-му з'їзді хірургів Одеської губернії у 1923 році. А вже на 2-му з'їзді він продемонстрував сконструйований спільно з колегою Євгеном Крамаренком портативний апарат для гемотрансфузії.

З 1991 року кафедру хірургії № 1 (тепер — кафедра хірургії, променевої діагностики, радіаційної медицини, терапії та онкології) очолює з. д. н. т. України, д. мед. н., проф. В. В. Грубнік. Він є засновником впровадження малоінвазивних технологій в українській хірургії. Завдяки його науковим розробкам були започатковані лапароскопічні операції на жовчному міхурі та жовчних протоках, печінці, селезінці, товстій кишці, шлунку.

Під керівництвом В. В. Грубніка підготовлено 4 доктори та 30 кандидатів медичних наук. Учений є автором понад 800 наукових праць, у тому числі 115 — у міжнародних виданнях, 27 монографій, підручників, практичних посібників та атласів, автором понад 60 патентів.

Видатним представником Одеської хірургічної школи є д. мед. н., проф. С. О. Гешелін, який продовжив відому династію, засновником якої був його дід, оториноларинголог І. С. Гешелін. З 1989 року С. О. Гешелін очолював кафедру госпітальної хірургії, а з 2008-го по 2013 рік — кафедру загальної хірургії ОНМедУ, виховав 20 докторів і кандидатів наук. Автор 6 монографій, понад 300 публікацій, більшість із яких присвячена питанням невідкладної хірургії, онкології, анестезіології та реанімації.

В Одесі відоме ім'я видатного хірурга, д. мед. н., професора М. А. Каштальяна, завідувача кафедри загальної, дитячої та військової хірургії з курсом урології та офтальмології, який щороку виконує понад 1000 операцій, більшість із яких — вищої категорії складності.

Під керівництвом М. А. Каштальяна в Україні вперше застосовано лапароскопічне обладнання в польових умовах і закладені науково обґрунтовані підходи до діагностики та лікування складних вогнепальних поранень органів черевної порожнини. Професор М. А. Каштальян — лауреат Державної премії України, заслужений лікар, нагороджений орденами «За заслуги» III ступеня та Пантелеймона-цілителя, отримав звання «Кращий лікар України».

ШКОЛА ФАРМАКОЛОГІВ

Д. М. Лавров

Родоначальником одеської наукової школи фармакологів вважається П. Я. Борисов, екстраординарний професор, засновник і перший завідувач кафедри фармакології та бальнеології (1902–1916). Йому належить заслуга в організації низки медичних товариств, що сприяло розвитку науки і практичної лікувальної діяльності, а також створенню кафедри фармакології. Учений досліджував механізм дії на серце кофеїну, хініну, препаратів саліцилової кислоти, зробив фізіологічне обґрунтування використання одеських лиманів, у тому числі Куяльницького, з лікувальною метою, корисної дії сольових і грязьових ванн.

До одеської наукової школи фармакологів належать: проф. Д. М. Лавров, автор першого радянського підручника фармакології, виданого українською мовою (1930), професори С. В. Циганов, Я. Б. Максимович, з. д. н. т. України, академік НАМН України, професор В. Й. Кресюн.

В. Й. Кресюн — автор понад 970 наукових праць, серед яких 22 монографії, 64 підручники, довідники, словники, 52 патенти України та зарубіжних країн. Він є одним із засновників вітчизняної клінічної фармакології як науки та клінічної дисципліни. Уперше в Україні реорганізував кафедру фармакології у кафедру загальної та клінічної фармакології. Керівник Південного наукового центру НАМН України. Разом із колективом співавторів — лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (2017) за загальнонаціональний підручник «Фармакологія». Під керівництвом В. Й. Кресюна підготовлено 7 докторів і 27 кандидатів наук.

Л. А. Баринштейн

С. О. Гешелін

М. А. Каштальян

В. В. Грубнік

В. Й. Кресюн

Примножувати здобутки і перемоги

За свою 125-річну історію ОНМедУ пройшов такі етапи:

- 1900–1920: Медичний факультет
- 1920–1921: Медична академія
- 1922–1993: Медичний інститут
- 1994–2010: Державний медичний університет
- 2010 – теперішній час: Одеський національний медичний університет

За весь час існування наш навчальний заклад підготував понад 100 тисяч лікарів

В ОНМедУ створено всі умови для підготовки висококваліфікованих медичних працівників. Визначення «перший» характеризує багато досягнень у діяльності університету, які стали взірцем для медичних навчальних закладів усієї України. Університет — один із провідних закладів IV рівня акредитації, член Міжнародної та Європейської асоціацій університетів.

Про визнання ОНМедУ серед учених і провідних навчальних закладів Європи свідчать міцні міжнародні зв'язки з університетами Європи, велика кількість учених, які стали Почесними докторами нашого університету. Серед них — лауреати Нобелівської премії проф. Рольф Цинкернагель (Швейцарія) і проф. Арон Цихановер (Ізраїль). Учені ОНМедУ також отримали звання почесних професорів різних європейських університетів.

Розвиток будь-якого навчального закладу тісно пов'язаний з розвитком наукових бібліотек. Яскравим прикладом цього факту можна вважати наукову бібліотеку ОНМедУ, яку створено у 1903 році.

У 2008 році в ОНМедУ відбулася визначна подія: було відкрито одну з перших у вищих медичних навчальних закладах електронну бібліотеку для студентів.

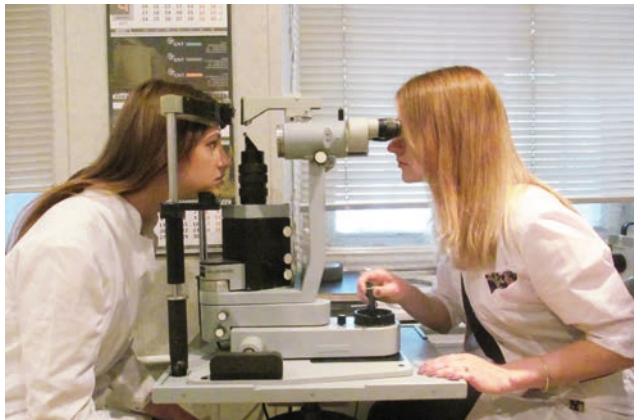
Це було справжнім велінням часу. Уся потрібна інформація з будь-яких джерел, з доступом до бібліотек світу, зосереджена тут. У читальному залі до послуг

здобувачів — понад 3,5 тисячі електронних підручників, авторами яких є провідні науковці ОНМедУ. Тут зібрано й раритетні видання старовинних книжок, авторами яких є Л. Пастер, Ч. Дарвін і багато інших корифеїв світової науки. Велика кількість кафедральних баз даних усіх спеціальностей — тексти лекцій, методичні розробки, практичні рекомендації.

В електронній бібліотеці створені комфортні умови для роботи завдяки зоні WI-FI, будь-яке місце в бібліотечному просторі є інформаційно активним для використання власного ноутбуку. Упроваджена нова форма обслуговування — електронна видача літератури, а також бібліографічні онлайн-послуги для користувачів, створено інтернет-портал бібліотеки. Для збереження найцінніших скарбів фонду з 2013 року бібліотека почала оцифровувати унікальні видання XVIII — початку XX століття.

У всьому світі цінуються професіоналізм, досвід і вміння лікарів, а найвищим авторитетом завжди користувалися професори вищих медичних навчальних закладів, які одночасно з вихованням майбутніх медиків консультували і лікували пацієнтів. Така університетська клініка, створена майже одночасно з медичним факультетом, існувала в Одесі, але у 1956 році вона перейшла до системи охорони здоров'я.

За ініціативи ректора ОНМедУ акад. В. М. Запорожана ідея відродження Університетської клініки була втілена в життя.

Днем народження Університетської клініки (Центр реконструктивної та відновної медицини) вважається 1 січня 2004 року. Саме в цей день, відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України, вперше в нашій державі з'явилася така клініка як підрозділ на той час Одеського державного медичного університету. Проєкт її створення став взірцем для медичних закладів усієї України. За відносно короткий час вона об'єднала кращі лікарські й наукові кадри і перетворилася на сучасний заклад, який повною мірою відповідає стратегії інтеграції України до європейського простору.

Ще одним лікувальним, навчальним і науковим підрозділом Університетської клініки є Багатопрофільний медичний центр, у якому впроваджено сучасні технології діагностики і лікування, медичної реабілітації, високотехнологічне обладнання.

З 2021 року Центр мікрохірургії ока став структурним підрозділом Багатопрофільного медичного центру ОНМедУ. Він має 125-річну історію. Центр мікрохірургії ока надає високоспеціалізовану офтальмологічну допомогу всім верствам населення незалежно від місця проживання, і є клінічною базою ОНМедУ, де відбувається навчання здобувачів освіти, підготовка інтернів, клінічних ординаторів та аспірантів.

В освітній процес ОНМедУ успішно запроваджено симуляційне навчання. Для цього у січні 2014 року за ініціативи ректора В. М. Запорожана було створено перший в Україні міжкафедральний симуляційний центр, де майбутні лікарі відпрацьовують практичні навички і складають об'єктивний структурований клінічний іспит. В університеті створено симуляційні центри за напрямками: педіатрія, внутрішня медицина, хірургія, медицина невідкладних станів, стоматологія, акушерство та гінекологія. Кафедра симуляційних медичних технологій і всі центри оснащені найсучаснішим обладнанням — як манекенами простого рівня, так і роботами-симуляторами рівня

High Fidelity. В освітній процес запроваджено методики «Симульований пацієнт», «OpenLabyrinth» та платформи Casus — варіант технології «Віртуальний пацієнт».

Ще в далекому 1996 році ректор ОНМедУ академік В. М. Запорожан став ініціатором запровадження навчання іноземних студентів англійською мовою. У той час багато колег з інших медичних закладів не розуміли, для чого це потрібно, але згодом переконалися в доцільності такого нововведення і впровадили у своїх навчальних закладах викладання англійською.

І це нововведення виявилось дуже розумним і успішним, адже воно дало змогу не тільки залучити велику кількість іноземних студентів до навчання в університетах України, а й підняти медичну науку на рівень міжнародних вимог і сприяти підвищенню іміджу університету на міжнародному рівні.

Ректор ОНМедУ академік В. М. Запорожан став одним із перших ректорів, який зумів організувати видавничу діяльність безпосередньо в університеті.

У травні 1997 року в Одеському медуніверситеті було відкрито новий структурний підрозділ — видавничо-поліграфічний комплекс, що дало можливість видавати власні монографії, підручники, навчальні посібники, публікуватися в наукових виданнях. У тому ж році вийшов перший номер університетської газети «Пульс», а в 2001 році — газета «Його величність Пацієнт». Навчальна література, яка видається українською і англійською мовами, користується попитом у багатьох медичних університетах України.

В останній період вийшли в світ монографія В. М. Запорожана і М. Р. Цегельського «Гінекологічна патологія», книги М. Л. Аряєва — «Неонатологія», В. М. Запорожана — «Етюди про моральність», багато спеціальної медичної літератури.

...Сьогодні в Україні знову летіть кров, наші захисники гинуть у протистоянні з російськими окупантами, гинуть діти та дорослі.

Ще під час АТО на Сході України співробітники університету героїчно виконували свій громадянський обов'язок, надаючи медичну допомогу пораненим у прифронтових шпиталях. Викладачі і здобувачі збирали гуманітарну допомогу для бійців, доставляли її до мобільного шпиталю, представники студентського загону «Милосердя» допомагали медперсоналу у військовому шпиталі, доглядали поранених, здавали кров. Була розроблена програма перепідготовки лікарів в умовах бойових дій.

На жаль, у нас непоправні втрати. Під час повномасштабного вторгнення ворога на нашу землю добровільно пішли на фронт випускники різних років. Ці прекрасні молоді люди вже мали практичний досвід і в умовах війни надавали пораненим медичну допомогу. Вони загинули під час виконання свого професійного і громадянського обов'язку: Петро Кищенко, Віталій Синенко, Дмитро Білий, Олексій Андронов, Сергій Фроленко...

Вічна їм пам'ять і слава!

Кожний співробітник ОНМедУ, який не залишив Ку біди свою країну і продовжує на своєму робочому місці виконувати професійний, громадянський і людський обов'язок, — теж герой, що виявляє мужність, витримку, відповідальність, вірність покликанию. Навчальний, науковий, лікувальний процес з 2022 року не зупинявся ні на день, повною мірою були застосовані дистанційні технології, які отримали розвиток в університеті ще до епідемії коронавірусу.

Це «золотий фонд» Одеського національного медичного університету. Ми живемо, працюємо, виховуємо нове покоління лікарів. Віримо і сподіваємося на настання мирних часів, що допомагає кожному сумлінно і натхненно працювати в ім'я майбутнього!

Ми ніколи не зупинилися на досягнутому. І не зупинимось.

Високий статус національного університету зобов'язує кожного з нас докладати всіх зусиль, щоб не знижувати досягнутого рівня, примножувати здобутки і перемоги.